

Egede Instituttet 1997

1. Styret og administrasjonen

Egede Instituttets styre har fra årsmøtet 1997 bestått av Viggo Koch (leder), Arne Tolo, Tormod Engelsviken, Notto R. Thelle, Jan-Martin Berentsen (oppnevnt av staten f.o.m. 1/1-96), Tore Laugerud (instituttleder) - og varamedlemmer Reidun Kyllingstad, Arild Romarheim og Karl Olav Sandnes. Det har vært holdt 4 møter, og 30 saker har vært behandlet.

Instituttet har vært ledet av misjonsprest, cand. theol. Tore Lauge-rud, i 30 % stilling. Instituttleder har også vært redaksjonssekretær for Norsk tidsskrift for misjon. Biblioteket har vært ledet av bibliotekar Sigrud Seim Halse t.o.m. 30.08 og av Eva Berger Jørgensen f.o.m. 01.09, begge i halv stilling. Arbeidet med nyreligiøsitet har vært ledet av instituttlektor Arne Tord Sveinall i 20 % stilling. Professor dr. theol. Jan-Martin Berentsen har redigert tidsskriftet. Regnskapet har vært ført av Kai Rune Byberg.

2. Aktiviteter

2.1. Biblioteket

Etter at utlånet ble automatisert i 1994, har det vært en stor økning i MFs *utlån*. Selv om det fortsatt ikke er mulig å ta ut egen statistikk for Egede instituttets bibliotek, er det ingen tvil om at dette gjelder for instituttets bøker såvel som for MFs. Fjernlånet ligger litt lavere enn fjorårets.

Tilveksten var på 157 bind. Det gir en total mengde på 10.530 bind. Bokmassen omfatter litteratur innenfor fagområdene misjons- og religionsvitenskap, inklusive tredjeverdens teologi og kirker. Biblioteket pretenderer å ha landets beste og mest omfattende boksamling innen feltet nyreligiøsitet.

Tidsskriftabonnementet omfatter 64 periodika. En stor del av disse utgis i den tredje verden.

Konvertering av kortkatalogen til data er en oppgave som normalt gjøres ved ledig kapasitet. Men i det første halvår av 1997 gjennomførte biblioteket et «prosjekt kortkonvertering» på grunnlag av midler gitt av Den Nordiske Kristne Buddhistmisjon. Det ble avsatt 44.830 kroner til dette og dekket lønn til bibliotekar Sigrud Seim Halse som har arbeidet med prosjektet i halv stilling i tidsrommet 01.01-15.08, ved siden av hennes ordinære halve stilling som leder av Egede Instituttets bibliotek. I løpet av prosjektperioden ble det konvertert 511 nye titler. Det innebærer at litteraturen klassifisert etter Dewey klassifikasjonssystem innenfor de prioriterte faggruppene missiologi, økumenikk, 3.verdens teologi, de store religioner (islam, buddhisme, hinduisme) samt afrikansk, asiatisk, kinesisk og japansk historie, nå er ferdig konverterte.

Nærmere 1/3 av bibliotekets litteratur er nå registrert på data.

Egede instituttet har også i 1997 ordnet og lånt ut innkommet materiale fra Argus til *klipparkiv i nyreligiositet* etter et omfattende emneregister. Det er tilrettelagt for brukere fra utdanningsinstitusjoner og organisasjoner som samarbeider om prosjektet.

2.2. Norsk tidsskrift for misjon

Etter 9 år med Notto R. Thelle som redaktør, overtok Jan-Martin Berentsen som leder av NOTMs redaksjon f.o.m. nr 1/97. Siden starten i 1947 har redaktørstillingen alternert mellom lærestolene i misjonsvitenskap ved Det Teologiske Menighetsfakultet og Teologisk fakultet, UiO. Instituttet ønsker å fortsette denne faglige linjen i tidsskriftets redaksjon. Samtidig har Misjonshøgskolens oppkomst som et senter for misjonsforskning i Norge gjort det naturlig å inkludere institusjonen enda tettere i arbeidet med tidsskriftet.

NOTM kom i 1997 med 4 ordinære nummer á ca. 64 sider, som inneholdt faglige artikler om den tredje verdens kirker, evangelium og kultur, religionsmøtet, religionsteologi, misjonshistorie, misjonsstrategi og misjonsteologi, foruten rapporter og bokanmeldelser. Tidsskriftet formidler stoff fra Egede instituttets refleksjonsprosess «Misjonforståelse på norsk» f.o.m. nr. 4/97 (se nedenfor).

Abonnementstallet pr. 31/12-97 var 378, av disse er 330 betalende. Bl.a. et aktivt rekrutteringsframstøt mot norske misjonærer har gitt 28 nye abonnenter i 1997. 29 abonnement har imidlertid blitt oppsagt eller strøket p.g.a. manglende betaling i samme tidsrom. Det betyr en netto nedgang på 1 abonnent og en årlig utskifting på hele 9 % av abonnementsmassen i 1997.

Materialet viser at den store avgangen bl.a. henger sammen med «foreldelsen» av den tradisjonelle misjonsbevegelsen, og med struktur-rasjonaliseringene i organisasjonsbildet. At NOTM i denne situasjonen (nesten) har klart å holde stillingen viser en betydelig evne til ny-rekruttering. Det totale potensialet er imidlertid mye større enn abonnementstallet tilsier. Manglende oppslutning om et felles fagtidsskrift som NOTM reflekterer trolig en grunnleggende mangel på samhandling, koordinering og konsentrert kraft i norsk misjonsbevegelse for tiden.

2.3. Missiologisk forum

Missiologisk forum er et åpent fagforum for missiologi i Norge under Egede Instituttets paraply. Det har i 1997 vært avholdt et seminar i samarbeid med Mellomkirkelig Råd for DNK om «Kirkenes Verdensråds konferanse om misjon og evangelisering, Brasil 1996». Innledere var Sigrun Møgedal, Ole D. Hagesæther, Tore Johnsen og Anne Karin Kristensen.

Videre har man avholdt to temakvelder i en refleksjonsprosess om «Misjonsforståelse på norsk». Prosessen vil bestå av tre stadier: kartlegging, vurdering og ny praksis. Innledere på kartleggingsmøtet var Torbjørn Lied (Den norske Santalmisjon), Anfinn Skaaheim (Det Norske Lutherske Indremisjonsselskapet), Reinert Innvær (Pinsevennernes Ytremisjon) og Øyvind Helliesen (Metodistkirken). På vurderingsmøtet innledet Hilde Sæbø Fjeldstad, (Luthersk Bibel- og Menighetsseminar), Jan-Martin Berentsen (Misjonshøgskolen) og Notto R. Thelle (Teologisk fakultet).

Formålet med prosessen, som fortsetter i 1998, er å trekke kirkesamfunn, organisasjoner og institusjoner med i en felles refleksjon om misjonsforståelsen og den tilhørende praksis i en tid preget av sterke endringer kirkelig, samfunnsmessig og kulturelt. Materialet fra prosessen trykkes i NOTM.

Missiologisk forum har også vært invitert til et seminar med Tony Lambert om "Cults in the Chinese Church - stedegne sekter og bevegelser innen kinesisk kristenliv" - på initiativ fra China instituttet, Fjellhaug skoler.

Oppslutningen om møtene har vært jevnt god med 28 på seminaret og henholdsvis 32 og 22 på temakveldene. Forumet hadde ved årsskiftet ca 70 medlemmer som mottar løpende informasjon om virksomheten. Møtene er åpne for alle.

2.4. Missio Nordica

Gjennom Nordisk institutt for misjonsforskning og ekumenisk forsk-

ning (NIME) deltar Egede instituttet i det internordiske forskningsprosjektet *Missio Nordica*. Prosjektet sikter på å gi en mest mulig fullstendig bibliografisk oversikt over bøker, artikler og upublisert materiale om misjon og tilgrensende fagområder som skrives i Norden eller av nordiske forfattere.

Egede Instituttet er organisasjonsmessig forankringspunkt for *Missio Nordica* i Norge med ansvar for informasjon om og finansiering av prosjektet. Instituttet har også hatt ansvar for salg og abonnement på den skriftlige utgaven av misjonsbibliografien. Denne ble avviklet etter vedtak i NIMEs styre høsten 1997. Prosjektet går nå videre basert på datainformasjon via Internett. Gjennom NIME deltar Instituttet også i internordiske forskningsprosjekter om misjonsarkiver og religionsteologi.

2.5. Nyreligøsitetsarbeidet

Innenfor feltet nyreligøsitet har arbeidsoppgavene vært: a) Oppbygging av bok og tidsskriftsamling; b) Klipparkiv over artikler fra dags- og ukepresse (se biblioteket); c) studie- og kartleggingsarbeid; d) kurs- og foredragsvirksomhet; e) samtaler med avhoppere fra nyreligiøse bevegelser; f) pressekontakt og informasjon.

Også i 1997 har studie- og kartleggingsarbeidet vært konsentrert om sektofre. Man har arbeidet for å skape et bedre behandlingstilbud for disse i samarbeid med Institutt for Sjelesorg. En samtalegruppe ble opprettet høsten 1997. Videre er det etablert en fellesskandinavisk fagkongress for sektofferproblematikk. Denne hadde sin første sammenkomst i august 1997.

I samarbeid med Kirkerådet og Institutt for Sjelesorg har EI arrangert et årlig kurs for kontakt- og ressurspersoner for kartlegging og informasjon om nyreligiøse bevegelser i bispedømmene og frikirkerne. I tillegg har det vært holdt en rekke foredrag bl.a. ved skoler og utdanningsinstitusjoner.

Det arbeides med søknad om støtte til et prosjekt med informasjon om nyreligøsitet over internett.

2.6. Misjonsforskning

Egede Instituttet har inngått samarbeid med Stiftelsen Kirkeforskning om prosjektet «Misjonerende menigheter. En undersøkelse av engasjementet for ytre misjon i Den norske kirkes menigheter». Instituttleder Tore Laugerud inngår i en forskergruppe under ledelse av Harald Hegstad som skal arbeide med prosjektet. Prosjektet går over 3 år med oppstart 01.01.98.

3. Økonomi

Regnskapet for 1997 viser et driftsunderskudd på kr. 11.745 som ble belastet egenkapitalen som dermed utgjør kr. 86.542 pr. 31.12.97.

3.1 Inntekter

Egede Instituttet driver sin virksomhet på grunnlag av gaver fra enkeltpersoner og menigheter, tilskudd fra kirkesamfunn/ misjonsorganisasjoner og støtte fra staten. Statsstøtten er i dag avgjørende for driften av instituttet (40% av inntektene). I detalj fordeler inntektene i 1997 seg slik:

I gaver fra enkeltpersoner kom det inn kr. 41.050, en pen økning fra foregående år (34.250) og det høyeste tallet noensinne på denne posten. Ordningen med skattefritak gir et godt utgangspunkt, men økningen reflekterer trolig at instituttet er i ferd med å markere seg tydeligere i kirkebildet.

Fra Misjonsorganisasjoner/kirkesamfunn kom det kr. 63.900, ca. 1.500 mindre enn året før. Tallet har vært stabilt de siste 6-7 år.

Fra menigheter og grupper kom det kr. 23.401, hovedsakelig i form av kirkeofringer. Det er en sterk reduksjon på ca. kr.13.000 fra fjoråret, men tallet svinger sterkt da mange menigheter har offer til instituttet 3. hvert år e.l. I et lengre perspektiv er tallet stabilt. Trolig bidrar nyreligiøsitetsprosjektet til at Egede instituttet klarer å holde stand i den stadig økende konkurransen om kirkeofringene.

Forretningsmessige inntekter kom fra nyreligiøsitetsarbeidet, kr. 17.585, Missiologisk forum kr. 4.400 og Norsk tidsskrift for misjon kr 145.133 (brutto). Tilskuddet fra staten var på kr 229.000 (en økning på kr. 4.000), og en hadde kr. 13.500 i diverse inntekter. I tillegg kommer kr. 15.000 til prosjekt konvertering av kortkatalog.

3.2. Utgifter

I 1997 var personalkostnadene kr. 286.623. I dette inngår lønn til leder, bibliotekar og instituttlektor i nyreligiøsitet, samt midler til prosjekt konvertering av kortkatalog.

Husleia var kr. 25.948, og innkjøp av bøker og tidsskrifter kr. 46.459. Utgifter til kontorhold og diverse beløp seg til henholdsvis kr. 10.559 og 28.677. Spesielle utgifter til nyreligiøsitetsarbeidet beløp seg til kr. 2.731, og revisjons- og regnskapshonorar 12.900. Norsk tidsskrift for misjon hadde utgifter på tilsammen kr. 150.868.

Viggo Koch
-leder-

Tormod Engelsen
-nestleder-

Tore Laugerud
-instituttleder-